

мале купця простерта рука податкового урядника вдирає від найбільшого при кожній вагоді гроші і гроші.

Отже добре, подумайте собі, чи треба бороти ся з галапасами і мухоморами, але як, де і коли? І як та боротьба виглядає, яка вона?

Боротьба та є трояка. Два її гатунки кожний з вас бачив, третьої ще ні, бо той гатунок боротьби зриває ся несподівано, як пожежа і рідко. Перший гатунок класової боротьби то вибори до парламенту, до союму, до громадської ради. В тій боротьбі мухомори звичайно мають верх, бо хрупкі їдять ковбаси, а наш нарід не вміє їм дати такої закуски, аби більше не їла. Другий вже острійший рід (гатунок) класової боротьби то є т р а й к. Він уже звичайно неприемніше кінчить ся для галапасів, ніж вибори. Третій і найострійший гатунок класової боротьби то революція або бунт. Проти кого революція? Проти всіх, що хочуть, аби і далі була стара несправедливість, старий лад. Тепер революція кіпить у Росії, де народ домагає ся від царя і його опришків волі. В 1848. році була і в нашій краю гроха побідна революція. Але робочий нарід, хоч проливав і проливає свою кров, не много хіснував, бо за темний, бо не має класової свідомости. Та велика революція, у якій робочий нарід здобуде собі кращу долю, настане аж тоді, коли в найтемніших селах люди порозуміють, хто їм ворог, коли нарід просвітить ся і відучить ся казати: „Моя хата з краю“...

Коли боротьба улає ся, а коли ні, про те дізнаєть ся докладно, як уважно до кінця читати-мете. А тепер привидимо ся двом ворожим класам що не погодять ся в собою ніколи, аж поки одна зних не зможе другу, поки біда, але велика класа, не знищить малу, а багату. Намперед уривляймо ся тій класі, що нині на верху, що взо має в своїх руках. Та маючи класа називає ся:

Далі буде.

Поділ Європи.

Тепер, коли Італія прилучилась до коалції проти Німеччини і її сьпільників, в газетях повив ся проект союзників, що до будучого устрою Європи і поділу Австрії і Німеччини. Сей проект був уложений ще рік тому. Великі держави: Англія, Росія, Франція і Італія, мають битись доти, доки не повалить Німеччину і Австрії. Ні Голандія, ні Америка не будуть покликані за посередників під час мирових угод. Європу розділять на держави трох гатунків. До гатунку А. будуть належати чотири вели-

ких держави, котрі своєю силою втримувати-муть спокій в Європі. До гатунку В. належатимуть: Бельгія, Голандія, Сербія, Гішпанія, Португалія, Данія, Швеція, Норвегія, Швайцарія, Румунія, Греція і Болгарія. Австрія і Німеччину мають поділити на держави гатунку В.: Угорщину, Польщу, Ваварію, Хорватію і інші невеличкі держави. Держави гатунку В. будуть незалежні, але в справі неюїї розуміння між собою мають звертатись за посередництвом до держав гатунку А. Держави гатунку В. теж будуть незалежні, але не будуть мали права тримати війська, хіба тільки полі-

цію, також в міжнародних справах матимуть голос тільки відносно гандлю та пошти.

Сей план поділу Європи звичайно зроблений англійськими політикерами і колиб він вдав ся, то пановане англійського капіталу в світі є цілковито забезпечене. Англія забрала усі німецькі колонії в Африці. Себо найкраща частина того материка від півночі на полудне, від срипту аж до рогу Доброї Надії стала англійською посілостю. Тай інші менші німецькі колонії дістались би як не Англії, то Австралії та Новій-Зеландії. Веручи на увагу те, що Франція уже втратила усі свої північні фабрики, і по війні лишть ся майже без муцини, що Бельгію сплюндрували Німці, що фабричні дистрикти Польщі теж понащени, — можна сказати, що по розділі Німеччини і Австрії Англія мала б нагоду панувати над Європою. Але на нашу думку ті політики, що надіють ся після повшого плану втримати спокій в Європі дуже мають ся. Треба завжди брати на увагу те, що Англія не мала і не буде мати стільки власного війська, щоб втримувати в покорі ті менші держави гатунку В. і В. Ослаблені війною Франція і Італія теж не дадуть собі ради, хоч би в Болгарію та Румунію, колиб ті захтіли битись. Одинокка сила гідна тримати в карбах мертвого спокою цілу Європу се є Росія. І колиб сталося, як в повшім плані наведено, то Англія як вже і тепер мусить попустити Росії так далеко, що в дійности скористала б таж Англія, але Росія. Англія дістала би заморські колонії, але Росія загребла під себе усю Європу і... загрозила самій Англії. Вбажано побороги Німців, ав-

гійські політики не звертають жадної уваги на парат, навіть мелють такі дурниці, що під впливом Англії і Франції царат стане культурним. Забувають, що навіть така паршья Чорногора і та пре до сьвітового значія. Але Росія, а її міліоновим населенем, її незрахованим багатством, Росія має теж амбіцію до імперіалізму! І досить тоді А. мервці підкотяться під Росію, подати руку Япанові і Англії побачить перед собою такого ворога, що Німці будуть перед ним ніщо!

В російських часописях появляють ся вістки, що петербурзькі урядники не мають на гадці цілковитого знищення Німеччини. Се теж свідчить, що Росія готова спродати Англію кожної хвили, бо їй розходять ся тільки дістати Карпати та Дарданелі, а тоді вона скаже: „Ми сами з усами“!

Ні, на такий ідільний поділ Європи, як думають наші канадійські редактори мало хто згодить з європейських держав. Будуть битись доти доки не звалить один одного, аж поки котрас не стане одинокою силою і не скрутить усіх слабших в каблучку.

Але і тут ще питає. А що як усі ті менші держави візьмуть тай сполучать ся у щось подібне як „Сполучені Держави Європи“? І се дуже можливе, жорше, чим поліційний проект поділу на держави гатунку А. В. та В.

Кінець Головацьчини

Ми дістали від т. В. Крисевича з Тіміна, Онт. лист в котрім він освятлює діяльність В. К. Головацького за його час організаторства в юнії на Сході. Сей лист прийшов вже запізно, коли Головацький лишив робітничу класу, але полишилися декотрі робітники, котрі думають, що Головацького винніпегський відділ прогнав не по правді. То хай сей понижче надрукований лист поможе їм зрозуміти, що винніпегський відділ не помилув ся.

„Перше ніж пічну пояснювати, маєте взяти собі на увагу, що нам тепер тяжко привести людей до організації, тому що темна маса побачила, що вона липилась опукана такими самолюбдями, пахряями, як Василь К. Головацький, І. Міллер, М. Русицький, Ф. Клецан та М. Мороз.

І тепер нам тяжко звести народ до купи, бо ще в 1912 в Савт-Поркюпайн застраку В. К. Головацький грохи не розбив юніїної організації, до котрої належало поверх 600 членів. Тих провідирів, котрі усю свою працю офірували на робітничу справу, котрі під дощем революверових куль, під погроюю смерти пробивали собі дорогу до майнів, щоб повитогити звідтам скєбів, — Головацький хтів повикадати з юнії, обрідуючи і очернюючи перед народом. (Так само і у Винніпегу; за-

мітка Ред.) Щоб заспокоїти початий Головацьким роздор, мусів приїздити президент Західної Федерації. Тоді Головацький відіхав до Кобальт, і невдовзі був покликаний юнією до Мічиган підтримувати дух борні у тамошніх страйкарів. Але і там наш „спаситель“ теж чомусь дививсь холодно-кровно на всі гвалти, поповнені на робітниках. Під гук революверових стрілів, під лускогіне патиків, що розбивала голови страйкарям, під крик гивучих в полумні 80-ох майнерських дітей — наш Головацький переїздив собі до Детроїт, ходив по театрах, бавив ся покрадіюю з лівчатками, а нарешті і весіле відбув. І тоді в жінку повернув до Кобальт. В Кобальт Головацький почав рити під торішню монітреальську конференцію, кажучи, що делегати там думали не головами, а ногами, лисі і відочого не здалі. Та в Кобальті Головацькому його „гипнотизм“ не поміг і він забрав ся до Судбури. В Судборах він познайомив ся з якимсь „І. Міллером, бувшим юніїним організатором, і тоді дурили людей як сами хтіли. Колектували гроші на якусь літературу, висували людей до юнії, а описія ні літератури, ні грошей ніхто не бачев. Потім товариш Головацького І. Міллер став підробляти якісь юніїні чеки, за що і був арештований. Тоді Головацький смикнув до Винніпегу, а Міллера вишпешено на поруки, та він десь шев безвісти і до нині поліції його шукає.“

Далі т. В. Крисевич описує погані „діяння“ решти юніїних провідирів, але з браку місця ми подали тільки їхні імя.

Тепер після сего, що чули про Головацького, після того як він публично в неділю 23-го мая в Винніпегу виступив проти соціалізму ми запитуємо Гниду, Голубовичів, Матейчука, Косовича, Будника, а також з російського, жидівського і польського відділу, як Пенєра, Елкіна, Леонідова, Ніколаєвих, — як вони тепер себе відчувають, після того, як цілу зиму попірари провакацію Головацького, стільки заклоту наробивши у Винніпегу і посявши роздор в наших відділах на Сході? Чи не встид вам „товариші“?!

В 54-літні роковини.

(Вражія очевидця.) Столиця канадійської України Винніпег святкувала 54-літні роковини смерти Кобваря, на котрих довелось і мені бути грішником поверх 600 членів. Тих провідирів, котрі усю свою працю офірували на робітничу справу, котрі під дощем революверових куль, під погроюю смерти пробивали собі дорогу до майнів, щоб повитогити звідтам скєбів, — Головацький хтів повикадати з юнії, обрідуючи і очернюючи перед народом. (Так само і у Винніпегу; за-

І відсвяткували! Вбрали Шевченка в „юніїон-джек“ і синьожовту корогву; декламували, сьпівали, грали, давали відчити, та так все артистично, з таким запалом, що одні худили ся і здорово позіхали, другі спльовували і виходили з галі (з галерії, що була цілковито заповнена а навіть декотрі стояли, лишив ся мало хто) а треті найтерпеливіші чекали, ще на закінчене.

В кінці дочекались! Виходить на сцену перелювий „стовп“ канадійської України, незапроданий ні консерватам, ні лібералам, ні Рамови „безпартійний“ поступовець містер Арсенич і говорить: „Радуї ся Україно і ти Шевченку, бо по скінченю нинішньої європейської рівні повстане вільна незалежна Україна, а вивольить єї Велика Британія, котра завсїгда провадить війну за свободу народів, і в ній, в тій новій ємі — Україні, згадаємо всі Шевченка „не злим тихам словом.“

І рівночасно почув я, як якийсь „небояльний вуйко“ заговорив з кутка: Ага! вивольять Україну, коли нині, як ми хочемо їсти, то нас як „Австріяків“ відсилають до Брендону!

Мені стало душно і я, не чекавши кінця, вийшов з галі.

Д. Л. Я.

Партийний рух.

Трансконна. Розпочалась боротьба безробітних з мійською радою за отворене робіт. Мітінгами провадив т. Володін. 25-го мая до трансконського відділу вписалось 37 нових членів.

Елмвуд. Відбув ся пропагандовий мітінг під голим небом 23-го мая. Говорив т. Ткачук. До відділу вписалось 13 нових членів.

Врукланд. 23-го мая відділ робив пропагандовий мітінг. Говорив т. Володін.

Винніпег. На бізнесовім мітінгу 27-го мая записалось до відділу 26 нових членів. До юнії безробітних, котрою провадить наш комітет на чолі з т. т. Володіном і Долою вписалось 670 членів.

Гонене на „Австріяків“.

Тов. П. Баранюк подає з Кроз-Нест дистрикту, що там починають прогонати з робіт усіх українських робітників за те, що вони „Австріяки“. Коли наш товариш Даниш в Белью і трохи з ним хтіли перейти до Стейтів, то їх арештовано, як „воєнних бранців“! Так виглядає, що тутешні шовіністи завзяли ся виморити голодом ні в чім неповиний нарід, тільки за те, що вони бувши піддані австрійської держави! Тає саме гонене на нас іде і в Винніпегу і на Сході. Від сеї напасти нас може врятувати тільки те, як усі українські робітники стануть під інтернаціональну фаяу соціалдемократії!

Організаторські курси.

Семий рік мавув вже від часу зорганізованя в Канаді У.С.Д.П., і коли тепер поглянимо на наше членство, то рослука обгортає серце! Відчуваємо страшний брак людей, котрих можна було взяти для просвітної та організаційної роботи, котрі б дійсно вже були тверді в ідеях і науді соціал-демократії. Візьми пересічного члена партії і спитай його чому він соціаліст, то він тобі втне, тому, що переконав ся „що бога нема“. Троха вище стьачі, особливо з юніїстів стають в наші ряди інстинктивно, ради боротьби з буржуазією. Але сеж ще не є знанем соціалізму кричати на буржуазію; „Вас грабує, вас дусять!“ Треба, щоб кожний член нашої партії став дійсно соціалдемократом! Щоб міг аргументами з політичної економії довести, що свїт розвиваєть ся в напрямку соціалізму.

Не будьмо сліпі! Подивімось на ту силу, проти котрої ми йдемо і на свою зброю, якою ми боримось. Перед нами свїтлові політикеря, підперті наукою з університетів, перед нами армія офіцірів, поіів, адвокатів, учителів і т. д., що день у день працюють над утриманем буржуазного устрою. Перед нами лє багнетів і фабрики Крупів, готові нас в кожній хвилі змести з лиця землі.

А наша сила? Пара відділів по 20—100 членів! Наша наукова сила? Залежи писа-

ти вміємо! А є багато між нами членів а-нальабетів! Майже жаден географії і свїтової історії не знає, не кажучи вже про що більшого. Так озброєні ми! У.С.Д.П. є дитиною, що скаче з мотиков на сонце. Ще гірше. Замість боротись в капіталізмом члени одян одному гергачки перегривають!

Цілі конференції скликають для пльоткарств і роздорів!

Так ми далеко не заїдемо. І так далі вже не годві йти. Коли хочемо бути дійсною соціал-демократією, то треба в я т и с ь д о н а у к и. Не так за яку будь книжку, але систематично, книжка за книжкою, і виробити в себе не тільки свідомі, але і вчених людей.

І от нам пригадуєть ся Трильовський з його „сїчовими курсами“. Ча не могли б ми зарядити собі таких курсів соціалізму? Приміром тепер в літі майнери на Заході мають багато часу. Най Окружний Комітет зарядить такі курси, покличуть свідомого інструктора, а кожний відділ пришле хоч одного члена на науку хоч на місяць. По місяцю миб вже мали яких 30 товаришів здібних працювати, як організатори. Ми кажемо Захід, бо тепер там час на науку, бо майни стоють. Але Схід і Манітоба з Саскачеваном мають подумати над зарядженем подібних курсів.

Ану, Товариші, візьміть сю справу під обраду на своїх бізнесових мітінгах тай зробімо сей в а ж н и й к р о к, так нашії Партії потрібний!